

Datum van inontvangstneming : 14/08/2015

Zaak C-335/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

3 juli 2015

Verwijzende rechter:

Consiglio di Stato / Italië

Datum van de verwijzingsbeslissing:

13 mei 2015

Verzoekende partij:

Maria Cristina Elisabetta Ornano

Verwerende partij:

Ministero della Giustizia, Direzione Generale dei Magistrati del Ministero

[omissis]

[omissis] Buitengewoon beroep bij de President van de Republiek, ingediend door Maria Cristina Elisabetta ORNANO, gewoon magistraat, tot nietigverklaring van het besluit van 30 maart 2007 waarbij het departement voor de rechterlijke organisatie, het personeel en de diensten, de door betrokkene op 5 maart 2007 ingediende aanvraag tot betaling van de rechterlijke toelage gedurende de tijdvakken van zwangerschapsverlof, heeft afgewezen.

DE KAMER

[Or.2]

[omissis]

I. AAN HET GEDING TEN GRONDSLAG LIGGENDE FEITEN EN REDENEN VOOR DE PREJUDICIËLE VERWIJZING

- 1 Bij verzoek van 23 februari 2007, ingekomen bij de Amministrazione della Giustizia op 5 maart daaraanvolgend, heeft Cristina Elisabetta Ornano, rechter-commissaris bij het Tribunale di Cagliari, verzocht om betaling van de verschillen in beloning en met name de rechterlijke toelage als bedoeld in artikel 3, lid 1, van wet nr. 27 van 19 februari 1981, voor twee tijdvakken van buitengewoon verlof waarin zij niet mocht werken krachtens de artikelen 4 en 7 van wet nr. 1204/71 (in 1997-98 voor haar zoon Enrico Alessandro Melis Costa, geboren in Cagliari op 2 september 1997 en in 2000-01 **[Or.3]** voor haar zoon Giovanni Gabriele Melis Costa, geboren op 20 augustus 2000), vermeerderd met wettelijke rente en met de inflatiecorrectie. Bij brief nr. 9054/MGG/3913 van 30 maart 2007 heeft het Directoraat-Generaal Magistratuur de gronden voor de afwijzing van de aanvraag meegedeeld.
- 2 Met het onderhavige beroep, ingesteld op 30 juli 2007, komt de betrokkene op tegen dat beluit en verzoekt zij om erkenning van het recht op de rechterlijke toelage voor de twee tijdvakken van zwangerschapsverlof in 1997-98 en 2000-01, daterend van vóór wet nr. 311 van 2004. Tot staving van het recht op het beloningsverschil wijst verzoekster erop, onder verwijzing naar de inhoud van haar verzoek, dat artikel 3, lid 1, van wet nr. 27 van 19 februari 1981, zoals bijgewerkt bij artikel 1, lid 325, van begrotingswet nr. 311 van 30 december 2004, ook toepassing vindt in de gevallen die zijn ontstaan vóór de inwerkingtreding van die wet, maar waarvoor de verjaringstermijn voor verval van dat recht niet is verstreken, die op diezelfde datum inging (artikel 1, lid 572, van wet nr. 311/2004 bepaalt: „Deze wet treedt in werking op 1 januari 2005”).

Zij betwistte dus de redenen op grond waarvan haar aanvraag door de Amministrazione was afgewezen en voerde aan dat deze onlogisch en ongegrond waren gelet op het in artikel 11 van het burgerlijk wetboek vervatte algemene beginsel van het verbod van terugwerkende kracht van rechtsvoorschriften [omissis] alsook op de duidelijke onmogelijkheid **[Or.4]** om de werking van uitspraak nr. 161/2007 van het TAR [regionale bestuursrechter] Lombardia uit te breiden.

- 3 In het rapport van 9 oktober 2007 sloot het D.G. Magistratuur uit dat de nieuwe regeling met terugwerkende kracht zou worden toegepast, en het verwees daarbij naar de beschikking (nr. 2287/2007 van 13 april 2007), waarin de Vierde Kamer van de Consiglio di Stato een vraag van grondwettelijke legitimiteit van de door verzoekster ingeroepen bepaling opwierp, alsmede naar arrest nr. 238/1990 van de Corte Costituzionale, die eerst al had uitgesloten dat er sprake was van strijdigheid van artikel 3 van wet nr. 27/81 met de artikelen 3, 30, 31 en 37 van de Italiaanse grondwet, waarop daarna ook in diezelfde zin arrest nr. 407/1996 en beschikkingen nrs. 422/1996, 106/1997, 346/2008, 272/1999 volgden.

- 4 [omissis]
[omissis] **[Or.5]** [omissis] [grondwettelijke aspecten van het vraagstuk]
- 5 Het betrokken ministerie heeft ten slotte bij brief van 13 april 2015, ingekomen op het secretariaat van de Kamer op 5 mei daaraanvolgend, aan deze Kamer, met het oog op de beëindiging van het geding, beschikking nr. 137 van 14 mei 2008 van de Corte Costituzionale toegezonden, waarbij de vraag van de grondwettelijke legitimiteit van artikel 3, lid 1, van wet nr. 27 van 19 februari 1981, in de tekst van vóór de bij artikel 1, lid 325, van wet nr. 311 van 30 december 2004 (begrotingswet 2005) ingevoerde wijziging, kennelijk ongegrond was verklaard, voor zover die bepaling de betaling van de daarbij ingestelde toelage uitsluit voor het tijdvak van verplicht zwangerschapsverlof, welke vraag door de Consiglio di Stato was opgeworpen met betrekking tot artikel 3, lid 1, van de Grondwet. [omissis]
- 6 Het beroep in dus weer aan deze Kamer voorgelegd in de zitting van heden. Deze rechterlijke instantie acht het zinvol het Hof van Justitie van de Europese Unie ambtshalve om een prejudiciële vraag voor te leggen krachtens artikel 267, eerste alinea, onder a) en tweede alinea, VWEU, teneinde te voorkomen dat zich een nationale rechtspraak ontwikkelt of bestendigt die, hypothetisch, tot eventuele uitleggingsfouten of fouten kan leiden bij de toepassing van bepalingen van het Unierecht die in casu relevant zijn **[Or.6]**. Deze vraag is ook zonder twijfel relevant in het onderhavige geding, daar in het reeds aangehaalde arrest nr. 137/2008 van de Corte Costituzionale definitief is vastgesteld dat de wijziging die bij artikel 1, lid 325, van wet nr. 311 van 30 december 2004 is aangebracht aan artikel 3, lid 1, van wet nr. 27 van 19 februari 1981, te weten de erkenning van het recht op de rechterlijke toelage voor het tijdvak van het zwangerschapsverlof, niet kan worden geacht terugwerkende kracht kan hebben, en bijgevolg geen toepassing kan vinden in gevallen waarin dat recht betrekking heeft op een tijdvak vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wettelijke regeling, dus vóór 1 januari 2005, zoals in casu het geval is.
- 7 De redenen waarom de verwijzende rechter meent een prejudiciële vraag te moeten stellen krachtens artikel 267, eerste alinea, onder a), en tweede alinea, VWEU, vloeien in wezen voort uit het vereiste om de uitlegging, door de communautaire rechtspraak, van de bepalingen van het Unierecht, en andere uitspraken van de Europese instellingen over de bescherming, op het vlak van de beloning, van werknemers die zwangerschapsverlof heeft, aan te vullen, teneinde de toepassing ervan in het onderhavige geval te verduidelijken.
- 8 Zoals hierboven gesteld in punt I, is – na het grote aantal uitspraken van de Corte Costituzionale die hebben uitgesloten dat artikel 3 van wet nr. 27/81 strijdig zou zijn met de artikelen 3, 30, 31 en 37 van de Grondwet, althans zoals dit naar voren kwam in de verwijzingsbeschikkingen van de feitenrechters – de vraag die nog blijft en die van nog groter belang is voor het onderhavige geding **[Or.7]**, de vraag

of dat artikel 3, lid 1, in de tekst van vóór de wijziging die is ingevoerd bij artikel 1, lid 325, van wet nr. 311 van 30 december 2004, verenigbaar is met het gemeenschapsrecht, in de verschillende bepalingen waarin de bescherming van de zwangerschap en het verbod van discriminatie tussen de geslachten worden gewaarborgd, ook op het vlak van de beloning voor arbeid als werknemer.

De minder gunstige behandeling die een magistraat van het vrouwelijke geslacht, zoals verzoekster, heeft ondergaan gedurende het tijdvak van verplicht zwangerschapsverlof dat is genoten vóór 1 januari 2005, ten opzichte van haar collega's in het algemeen, ten gevolge van genoemd artikel 3, lid 1, zoals dat luidde vóór de wijziging ervan bij artikel 1, lid 325, van wet nr. 311 van 30 december 2004 (de enige die in casu van toepassing is gelet op de hierboven aangehaalde rechtspraak van de Corte costituzionale), zou immers schending kunnen opleveren van de beginselen, die voor alle lidstaten gelden die de euro als munt hebben, die zijn vervat in het VWEU, in de artikelen 157 VWEU (ex artikel 141 VEG), als discriminatie bij de beloning op grond van geslacht, en 158 VWEU (ex artikel 142 VEG), volgens hetwelk „de lidstaten ernaar [streven] de bestaande gelijkwaardigheid van de bepalingen omtrent betaalde vakantie te handhaven”.

- 9 Het beginsel van gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijk werknemers voor gelijke of gelijkwaardige arbeid, strekte er aanvankelijk toe mededingingsverstoringen binnen de gemeenschappelijke markt te voorkomen die te wijten waren aan abnormaal lage beloningen **[Or.8]** van door vrouwen verrichte arbeid, en is vervolgens, middels de rechtspraak van het Hof van Justitie en door de vanzelfsprekende implicaties van sociaal beleid, een werkelijk persoonlijk grondrecht is geworden (zie richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 [betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking)], waaraan in Italië pas uitvoering is gegeven bij decreto legislativo nr. 5 van 25 januari 2010).

De gemeenschapsrechter heeft de rechtstreekse werking ervan bevestigd niet alleen ten aanzien van de lidstaten maar ook ten aanzien van de individuele werkgevers, als „fundamenteel beginsel van de communautaire rechtsorde” (zie arresten Hof van 10 februari 2000, Deutsche Telekom, C-50/96, ECLI:EU:C:2000:72, en 26 juni 2001, Brunnhofer, C-381/99, ECLI:EU:C:2001:358). De communautaire rechtspraak heeft onder het begrip „beloning” mede verstaan „het gewone basis- of minimumloon of -salaris en alle overige voordelen in geld of in natura die de werknemer uit hoofde van zijn dienstbetrekking direct of indirect van de werkgever ontvangt”. Als „beloning” zijn aldus bijvoorbeeld aangemerkt de door de werkgever betaalde vergoeding bij ziekte of de bedragen die hij krachtens de wet of collectieve arbeidsovereenkomsten aan een werkneemster betaalt tijdens het zwangerschapsverlof, voor zover deze zijn gebaseerd op een arbeidsverhouding. Om het bestaan vast te stellen van een relevante discriminatie die onverenigbaar is

met het gemeenschapsrecht, moet de toetsing betrekking hebben op alle onderdelen van de beloning en **[Or.9]** niet op de beloning beschouwd als één economisch geheel, waarbij wordt nagegaan of de eventuele verschillen al dan niet kunnen worden beschouwd vrij te zijn van enige discriminatie op grond van verschil van geslacht (zie arresten Hof van 13 juli 1989, Rinner-Kühn, 171/88, EU:C:1989:328; Gillespie e.a., C-342/93, EU:C:1996:46; Boyle e.a., C-411/96, EU:C:1998:506; Alabaster, C-147/02, EU:C:2004:192; Jørgensen, C-226/98, EU:C:2000:191, en Brunnhofer, C-381/99, EU:C:2001:358).

- 10 Voorts is van fundamenteel belang het onderscheid dat in de communautaire rechtspraak is gemaakt tussen directe en indirecte discriminatie. Daarvan is sprake wanneer een man en een vrouw zich in arbeidssituaties bevinden die daadwerkelijk vergelijkbaar zijn, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van de beroepskwalificaties van de werknemers, en de verschillen moeten kunnen worden toegerekend aan één werkgever, die verantwoordelijk wordt geacht voor de ongelijkheid, hoewel niet vereist is dat de werknemers die worden vergeleken, zijn tewerkgesteld bij een werkgever van dezelfde aard (arresten Hof van 17 september 2002, Lawrence e a., C-320/00, EU:C:2002:498; 13 januari 2004, Allonby, C-256/01, EU:C:2004:18; 27 **[Or.10]** oktober 1993, Enderby, C-127/92, EU:C:1993:859). Voor het overige heeft het Hof van Justitie meerdere keren bevestigd dat wanneer het nadeel dat een vrouw lijdt, wordt teweeggebracht door haar zwangerschap, er sprake is van rechtstreekse discriminatie op grond van geslacht jegens haar, zonder dat een vergelijking hoeft te worden gemaakt (arrest van 8 november 1990, Dekker, C-177/88, EU:C:1990:383; in diezelfde zin arrest van 14 juli 1994, Webb, C-32/93, EU:C:1994:300).
- 11 In de communautaire rechtspraak is voorts toepassing gegeven aan de beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie ten aanzien van de situatie van de werkneemster die zwangerschapsverlof heeft, door allereerst te erkennen dat een bijzondere beschermingsregeling voor zwangerschap legitiem was vanwege de bijzondere toestand van de werkneemster tijdens de zwangerschap en rond de bevalling, die de vaststelling van bijzondere maatregelen rechtvaardigt om voor werkneemsters „tot werkelijke gelijkheid te komen” (overweging 24 van richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep, maar dat beginsel was ook reeds geformuleerd in artikel 2, lid 7, van richtlijn 76/207/EEG van 9 februari 1976).
- 12 Omgekeerd, en in dezelfde optiek, zijn niet discriminerend geacht voordelen die alleen worden toegekend aan werkneemsters wegens de zwangerschap of hoe dan wegens de kosten van het grootbrengen van het **[Or.11]** kind, „wanneer het uitsluitend aan vrouwelijke werknemers toegekende voordeel beoogt de nadelen te compenseren die dergelijke werknemers ondervinden ten gevolge van hun afwezigheid van het werk wegens zwangerschapsverlof”.

Alle aangehaalde communautaire rechtspraak is er dus eenduidig op gericht dat zwangerschap niet leidt tot een minder gunstige situatie in de arbeidsverhouding van de betrokken werkneemster die zwangerschapsverlof heeft.

Richtlijn 76/207 bepaalde reeds dat „het ongunstiger behandelen van vrouwen in samenhang met zwangerschap of bevallingsverlof in de zin van richtlijn 92/85/EEG een discriminatie in de zin van deze richtlijn [vormt]” (artikel 2, lid 7). Een vergelijkbare bepaling is thans te vinden in artikel 2, lid 3, onder c), van richtlijn 2006/54, waarin in overweging 23 voorts in herinnering is gebracht dat „uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie duidelijk [blijkt] dat de ongunstige behandeling van een vrouw die verband houdt met zwangerschap of moederschap een directe discriminatie op grond van geslacht vormt”, waarvoor geen rechtvaardigingsgronden worden aanvaard (zie arrest Hof van 18 november 2004, Sass, C-284/02, ECLI:EU:C:2004:722, waarin het Hof heeft geoordeeld dat een werkneemster die zwangerschapsverlof heeft niet minder gunstig mag worden behandeld met betrekking tot de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor toegang tot een hoger niveau van de beroepshiërarchie).

- 13 Geen enkel soort minder gunstige behandeling [**Or.12**] die – ook slechts indirect – voortvloeit uit de omstandigheid dat de werkneemster zwangerschapsverlof krijgt of heeft verkregen, is dus aanvaardbaar, teneinde geen rechtstreekse discriminatie op grond van geslacht in de zin van richtlijn 76/20 teweeg te brengen (zie arresten van 13 februari 1996, Gillespie e.a., C-342/93; 30 maart 2004, Alabaster, C-147/02). In diezelfde zin heeft het Hof geoordeeld dat onverenigbaar is met het gemeenschapsrecht een regeling die de datum van indiensttreding van de werkneemster verschoof naar de datum waarop het zwangerschapsverlof eindigt, zonder rekening te houden met dat tijdvak voor de berekening van de diensttijd. Het Hof stelde vast dat „een vrouwelijke werknemer in haar arbeidsverhouding beschermd is tegen elke ongunstige behandeling die samenhangt met het feit dat zij met zwangerschapsverlof is of is geweest” en dat „een vrouw die ten gevolge van haar afwezigheid wegens zwangerschapsverlof ongunstig wordt behandeld, wordt gediscrimineerd op grond van haar zwangerschap en dat verlof” (arrest Hof van 16 februari 2006, Sarkatzis Herrero, C-294/04, EU:C:2006:109, punt 39). Het Hof heeft voorts onverenigbaar verklaard met artikel 6, lid 1, onder g), van richtlijn 86/378, zoals gewijzigd bij richtlijn 96/97, een bepaling waarvan de toepassing de verwerving van rechten op een rente uit hoofde van verzekering gedurende het verplichte zwangerschapsverlof onderbrak, door als voorwaarde te stellen dat de werkneemster gedurende een dergelijk verlof belastbaar loon ontvangt (arrest Hof van 13 [**Or.13**] januari 2005, Mayer, C-356/03, EU:C:2005:20), en heeft vastgesteld dat de bewering van de werkgever dat hij de weigering om de werkneemster toe te staan het werk te hervatten vóór het einde van een ouderschapsverlof, kon rechtvaardigen met de zwangerschap van de werkneemster, rechtstreekse discriminatie vormt (arresten Hof van 27 februari 2003, Bush, C-320/01, EU:C:2003:114, en 30 april 1998, Thibault, C-136/95, ECLI:EU:C:1998:178), waarin letterlijk (punt 32) is vastgesteld dat „een vrouw die ter zake van arbeidsvoorwaarden minder gunstig wordt behandeld in die zin

dat haar het recht op een jaarlijkse beoordeling en bijgevolg op een promotiekans wordt ontzegd op grond van haar afwezigheid wegens moederschapsverlof, wordt gediscrimineerd op grond van haar zwangerschap en haar moederschapsverlof. Een dergelijke houding vormt een rechtstreekse discriminatie op grond van geslacht in de zin van de richtlijn.”

Nog explicieter heeft het Hof on het arrest van 6 maart 2014, Napoli (C-595/12, EU:C:2014:128) geoordeeld dat:

- artikel 15 van richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en **[Or.14]** vrouwen in arbeid en beroep, aldus moet worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een nationale wettelijke regeling die om redenen van openbaar belang een vrouw met zwangerschaps- en bevallingsverlof uitsluit van een beroepsopleiding die een integrerend onderdeel van haar betrekking is en die deze vrouw moet volgen om aanspraak te kunnen maken op een definitieve aanstelling als ambtenaar en te profiteren van een verbetering van haar arbeidsvoorwaarden, doch haar tegelijkertijd waarborgt dat zij mag deelnemen aan de eerstvolgende opleiding, waarvan de datum echter onzeker is;

- artikel 14, lid 2, van richtlijn 2006/54 niet van toepassing is op een wettelijke regeling als aan de orde in het hoofdgeding, die een bepaalde activiteit niet aan mannelijke werknemers voorbehoudt, maar voor werkneemsters die wegens verplicht zwangerschaps- en bevallingsverlof een beroepsopleiding niet volledig hebben kunnen volgen, de toegang tot die activiteit vertraagt;

- de bepalingen van de artikelen 14, lid 1, sub c, en 15 van richtlijn 2006/54 voldoende duidelijk, nauwkeurig en onvoorwaardelijk zijn om rechtstreekse werking te kunnen hebben.

Het Hof heeft het bovenstaande a contrario bevestigd in twee arresten van de Grote kamer van 8 maart 2014, D. (C-167/12, EU:C:2014:169) en Z. (C-363/12, EU:C:2014:159). Het heeft daarin geoordeeld dat het Unierecht aan de wensmoeder die een kind heeft gekregen dankzij een draagmoederschapsovereenkomst, geen recht verleent op betaald verlof dat gelijkwaardig is aan bevallingsverlof **[Or.15]** of adoptieverlof.

- 14 Wat de hoogte betreft van de beloning/vergoeding die verschuldigd is aan de werkneemster die met zwangerschapsverlof is (specifiek met betrekking tot artikel 8 van richtlijn 92/85/EEG van 19 oktober 1992), heeft het Hof geoordeeld dat een zwangere werkneemster die, voordat aan haar tijdelijk andere werkzaamheden werden opgedragen, een bezoldiging ontving die bestond uit een basissalaris en uit een aantal toelagen waarvan sommige werden toegekend wegens de uitoefening van bijzondere functies, waarmee in wezen wordt beoogd de ongemakken daarvan te compenseren (bijvoorbeeld nachtarbeid,

zondagsarbeid, buitengewone arbeid), geen aanspraak kan maken op het behoud van de volledige bezoldiging die zij vóór deze tijdelijke overplaatsing ontving. Wel behoudt zij naast het basissalaris het recht op de toelagen op grond van haar beroepsstatuut, bijvoorbeeld in verband met haar leidinggevende functie, haar anciënniteit en haar beroepskwalificaties (arrest van 1 juli 2010, Parviainen, C-471/08, EU:C:2010:391). In een ander geval, waarin de verzoekster had gevorderd dat het recht op betaling van de beschikbaarheidsdiensttoelage behouden bleef in het tijdvak waarin voor haar het arbeidsverbod om redenen van gezondheid en veiligheid gold (artikel 5, lid 3, van richtlijn 92/85/EEG van 19 oktober 1992), heeft het Hof de positie van de van arbeid vrijgestelde werkneemster (artikel 5, lid 3) voor de berekening van de te betalen bezoldiging gelijkgesteld met die van de werkneemster die zwangerschapsverlof heeft **[Or.16]** (artikel. 8). In beide gevallen heeft het Hof geoordeeld dat richtlijn 92/85/EEG niet in de weg staat aan een nationale regeling die een werkneemster recht geeft op een bezoldiging die overeenstemt met haar gemiddelde loon tijdens een referentieperiode vóór het begin van haar zwangerschap of aan het begin van haar verlof, met uitsluiting van de beschikbaarheidsdiensttoelage. Het Hof heeft daaraan echter toegevoegd dat geen enkele bepaling van richtlijn 92/85/EEG eraan in de weg staat dat de lidstaten, of in voorkomend geval de sociale partners, vaststellen dat alle bestanddelen van de bezoldiging, dus ook bovengenoemde toelage, moeten worden doorbetaald (arrest van 1 juli 2010, Gassmayr, C-194/08, EU:C:2010:386).

- 15 In het Europees Sociaal Handvest (herzien), ondertekend te Straatsburg op 3 mei 1996, is bepaald (Deel I, artikel 8) dat „zwangere vrouwen bij hun arbeid in dienstbetrekking recht [hebben] op bijzondere bescherming. [...] Teneinde de doeltreffende uitoefening van het recht van vrouwelijke werknemers op bescherming van het moederschap te waarborgen, verbinden de Partijen zich [...] te bepalen dat vrouwen, hetzij door verlof met behoud van loon, dan wel door passende socialezekerheidsuitkeringen of uitkeringen uit openbare middelen in staat worden gesteld voor en na de bevalling verlof te nemen [...]”. Ten slotte kan ook niet voorbij worden gegaan aan de recente „Resolutie van het Europees Parlement van 10 maart 2015 over vooruitgang op het gebied van de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie in 2013 (2014/2217(INI))”, waarin onder meer is bepaald, in overweging B, „dat het beginsel van gelijke behandeling van vrouwen en mannen de afwezigheid van directe of **[Or.17]** indirecte discriminatie veronderstelt, waaronder op grond van moederschap, vaderschap en wat betreft de verdeling van gezinstaken”; in punt 12 wordt erop gestaan „dat het absoluut noodzakelijk is het verschil in beloning en het verschil in pensioenen tussen vrouwen en mannen te verminderen” en in punt 13 wordt „in de scherpste bewoordingen [veroordeeld] dat vrouwen niet hetzelfde loon ontvangen wanneer zij hetzelfde werk of gelijkwaardig werk doen als mannen”.

- 16 Ter afronding van deze uitweidingen, en nog steeds ter onderlijning van het belang van de vraag die in casu aan de orde is, kan er niet aan voorbij worden gegaan dat de rechterlijke toelage impliciet is erkend als een onderdeel van de

bezoldiging van magistraten dat niet eventueel van aard is, en hoe dan ook volledig onafhankelijk is en losstaat van het verplichte verlov, juist vanwege de werking van [artikel 1,] lid 325, van wet nr. 311/2004, waarbij de toepassing ervan is uitgebreid tot diensttijd die in zwangerschapsverlov is doorgebracht (ook al is dat pas vanaf 2005 het geval).

[omissis] [Irrelevantie van een eventuele verjaring van de vordering]

II. AAN HET HOF VOOR TE LEGGEN PREJUDICIËLE VRAAG

[Or.18]

- 17 Om te beginnen dient erop te worden gewezen dat volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, de Consiglio di Stato, als adviserend orgaan, wanneer hij een advies uitbrengt in het kader van een buitengewoon beroep, een rechtsprekende functie uitoefent en dus een rechterlijke instantie is in de zin van artikel 177 van het EEG-Verdrag (zie arrest Hof van 16 oktober 1997, in de gevoegde zaken C-69/96 tot en met C-79/96), thans artikel 267 VWEU.

Bovenal is de rechterlijke functie van de Consiglio di Stato, wanneer hij zitting houdt als adviserend orgaan, intussen gelijkgesteld met de rechtsprekende functie, zowel door het op een lijn stellen van de grenzen van het rechterlijk toezicht met die op gebieden die tot de bevoegdheid van de bestuursrechter behoren (zie artikel 7, lid 8, van decreto legislativo nr. 104 van 2 juli 2010, als door de nieuwe formulering van de artikelen 13 en 14 van besluit nr. 1199 van de president van de Republiek van 24 november 1971, bij artikel 69 van wet nr. 69 van 18 juni 2009, wat de mogelijkheid betreft om aan de Corte Costituzionale vragen voor te leggen betreffende de grondwettigheid van wetten en betreffende de verbindendheid van zijn adviezen.

Bovendien staat, niettegenstaande het feit dat artikel 267, tweede alinea, VWEU letterlijk bepaalt dat „een vraag [...] wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een der lidstaten”, buiten twijfel dat dat die vraag ook ambtshalve door de rechter kan worden gesteld en niet alleen op verzoek van de partijen (zie arrest Hof, Grote kamer, van 15 januari 2013, Križan e.a., C-416/10, EU:C:2013:8).

[Or.19]

22. Gelet op het bovenstaande verzoekt de verwijzende rechter het Hof van Justitie van de Europese Unie krachtens artikel 267, eerste alinea, onder a), en tweede alinea, VWEU om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen betreffende de uitlegging van het Unierecht:

„Staan artikel 11, eerste alinea, punten 1, 2, onder b), 3, en de laatste en voorlaatste overweging van richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober

1992, alsmede de artikelen 157, leden 1, 2, en 4, VWEU (ex artikel 141 VEG), artikel 158 VWEU (ex artikel 142 VEG), voor zover daarin is bepaald dat ,de lidstaten ernaar [streven] de bestaande gelijkwaardigheid van de bepalingen omtrent betaalde vakantie te handhaven’, artikel 2, lid 2, onder c), juncto artikel 14, lid 1, onder c), van richtlijn 2006/54, alsmede artikel 15 en de overwegingen 23 en 24 van richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006, en, ten slotte, artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (2000/C 364/01) in de weg aan een nationale regeling die, ingevolge artikel 3, lid 1, van wet nr. 27 van 19 februari 1981, in de versie van vóór de wijziging ervan bij artikel 1, lid 325, van wet nr. 311 van 30 december 2004, niet toestaat dat de daarin bedoelde toelage wordt betaald voor vóór 1 januari 2005 liggende tijdvakken van verplicht zwangerschapsverlof?”

IV. AAN HET HOF VAN JUSTITIE OVER TE LEGGEN AKTEN

23. [omissis] **[Or.20]** [omissis]

[omissis]

SCHORST DE BEHANDELING VAN DE ZAAK

24. De behandeling van de onderhavige zaak wordt geschorst overeenkomstig artikel 267 VWEU [omissis]

Om die redenen

Verzoekt de Consiglio di Stato, Sezione II, het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing, opdat het zich krachtens artikel 267, [eerste alinea,] onder a), en tweede alinea, VWEU uitspreekt over de hierboven geformuleerde vraag.

Verzoekt het Hof de prejudiciële vraag te behandelen volgens de versnelde procedure als bedoeld in artikel 105 van het reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 29 september 2012.

[omissis]